

ΕΛΛΑΔΑ

ΝΙΚΟΣ ΜΟΣΧΟΣ: “Κάθε καλλιτέχνης οφείλει πρωτίστως να είναι άνθρωπος της εποχής του”

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΩΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΜΙΛΑ ΣΤΗΝ “Π” ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ

Αντωνία Κουτσάκη

Παρασκευή, 12 Ιουλίου 2019, 13:37

Στα έργα του μεταβολίζονται οι εμπειρίες, οι σκέψεις και τα συναισθήματά του και μέσω αυτών αναπτύσσεται ένας μεστός, εσωτερικός διάλογος με τον θεατή. Άλλω

Αυτήν την εμπειρία θα βιώσουν οι επισκέπτες της έκθεσης έργων του με τίτλο «Οριακά ανθρώπινος/Marginally human», που θα φιλοξενηθεί στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου από σήμερα Παρασκευή 12 Ιουλίου έως και τις 29 Αυγούστου.

Άλλωστε όπως τονίζει μιλώντας στην "Π" ο γνωστός ζωγράφος Νίκος Μόσχος, "τα έργα δεν μπορούν να υπάρξουν αν δεν είναι φορείς ιδεών και συναισθημάτων. Όταν δεν έχουν λόγο ύπαρξης, γίνονται απλά διακοσμητικά στοιχεία".

ADVERTISEMENT

Η δουλειά του Νίκου Μόσχου είναι μια μορφή αλληγορικού ημερολογίου και ως εκ τούτου δεν έχει μείνει ανεπηρέαστος από την ζωή και τις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις. “Θεωρώ δεδομένο, απαντά, ότι κάθε καλλιτέχνης οφείλει πρωτίστως να είναι άνθρωπος της εποχής του, με ό,τι αυτό συνεπάγεται”.

Γεννημένος στο Ηράκλειο, έρχεται σε τριβή με τη ζωγραφική και με τους κώδικες της τέχνης από πολύ νωρίς και σ’ αυτό συμβάλλει το περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσε. Δεν είναι τυχαίο ότι πατέρας του είναι ο γνωστός επίσης καλλιτέχνης Τάκης Μόσχος.

Ο ίδιος νιώθει ευτυχής που επιστρέφει στη γενέθλια γη. “Είναι μεγάλη τιμή για μένα, τονίζει, το ότι η έκθεση θα φιλοξενηθεί στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου, έναν χώρο με απίστευτη ενέργεια και ιστορία αιώνων. Ο χώρος αυτός είναι απόλυτα συνδεδεμένος με τα παιδικά και εφηβικά μου χρόνια καθώς εκεί μέσα έλαβα πολύ σημαντικά αισθητικά ερεθίσματα”.

ADVERTISEMENT

Ολοκληρη η συνέντευξη είναι η ακόλουθη:

 Ο Νίκος Μόσχος

Ο Νίκος Μόσχος

“Τα έργα δεν μπορούν να υπάρξουν, αν δεν είναι φορείς ιδεών και συναισθημάτων”

-Τι έδωσε στην έκθεσή σας τον τίτλο “Οριακά ανθρώπινος”;

-Ο τίτλος της έκθεσης προήλθε από το κείμενο του Χριστόφορου Μαρίνου και πιο συγκεκριμένα από την αναφορά του στον Γερμανό φιλόσοφο Peter Sloterdijk. Ο

αποκαλεί μεταανθρωπιστικές ή και οριακά ανθρωπιστικές .

Αυτό το επίρρημα, το “οριακά”, μας έδωσε την ιδέα του τίτλου καθώς πιστεύω ότι έρχεται επίσης σε άμεσο διάλογο και με την αντίληψη που δομούνται τα έργα μου τα τελευταία κυρίως χρόνια.

-Ποιος είναι ο συνδετικός κρίκος που συνδέει έργα που δημιουργήθηκαν από το 2012 μέχρι και το 2019 και βρίσκονται σε συλλογές με έργα που εκτίθενται για πρώτη φορά;

ADVERTISEMENT

-Από το 2012 τα έργα μου δημιουργούνται από συνειρμούς που ξεκινάνε από την πραγματικότητα και μέσα από νοητικές μετατοπίσεις και υπερβάσεις καταλήγουν πάλι σε αυτήν. Η αντίληψη αυτή εξελίσσεται διαρκώς. Θα έλεγα ότι είναι καταγραφή ενός αλληγορικού ημερολογίου, άρα υπάρχει μια συνέχεια από το παρελθόν προς το παρόν εννοιακά και ζωγραφικά.

-Σας ενδιαφέρει να περάσετε μηνύματα μέσα από τα έργα σας;

Η σχέση μου με το μέσον της ζωγραφικής είναι βιωματική. Στα έργα μου μεταβολίζονται οι εμπειρίες, οι σκέψεις και τα συναισθήματά μου. Μέσω αυτών προσπαθώ να κάνω εσωτερικό διάλογο με τον θεατή. Πιστεύω ακράδαντα στη διαδραστικότητα ανάμεσα στον θεατή και το έργο. Τα έργα δεν μπορούν να υπάρξουν, αν δεν είναι φορείς ιδεών και συναισθημάτων. Όταν δεν έχουν λόγο ύπαρξης, γίνονται απλά διακοσμητικά στοιχεία.

-Ποιες είναι οι ρίζες της τέχνης σας και ποιες οι επιρροές της;

-Οι επιρροές είναι αμέτρητες και ξεκινάνε από τότε που ήμουν πολύ μικρός. Με έχουν διαμορφώσει εξίσου τα πράγματα με τα οποία ταυτίζομαι, όσο και αυτά με τα οποία αισθάνομαι εντελώς ανοίκεια. Κάπως έτσι το αντιλαμβάνομαι όσο μεγαλώνω και ανακαλύπτω πράγματα που δεν γνώριζα για τον εαυτό μου.

Συνειδητά μπορώ να αναγνωρίσω στη ζωγραφική μου αναφορές από το μπαρόκ, τον εξπρεσιονισμό και τη νέα αντικειμενικότητα έως τα κόμικς, το σινεμά και τις γλυπτικές μηχανές του Dada. Αυτά όλα βέβαια είναι μεταβαλλόμενα σημεία αναφοράς που εμπλουτίζουν το προσωπικό μου ιδίωμα χωρίς να του επιβάλλονται.

-Γιατί, κατά τη γνώμη σας, όπως λέει και ο ιστορικός τέχνη, Χριστόφορος Μαρίνος, είναι πιο αντιπροσωπευτικές για το έργο σας οι λέξεις “αμάλαμα”, “κράμα”, “κυκεώνας”, “συμφυρμός”, “χοάνη”. Τι στοιχεία βάζετε για να βγει ένας πίνακας;

-Πιστεύω ότι με αυτούς τους χαρακτηρισμούς, ο Χριστόφορος αναφέρθηκε με εύστοχο τρόπο στα έργα μου. Κυρίως αυτά από το 2012 έως το 2016.

αλλο και έτσι παύεται μια ιστορία που δεν ανήκει σε έναν συγκεκριμένο τόπο και χρόνο. Προσεγγίζει, παρ' όλ' αυτά, την πραγματικότητα με αλληγορικό τρόπο.

-Πώς ανακαλύψατε το ταλέντο σας στη ζωγραφική, με δεδομένο ότι ο πατέρας σας ήταν ήδη ένας καταξιωμένος καλλιτέχνης;

-Η τριβή μου με την ζωγραφική και με τους κώδικες της τέχνης ξεκινάει από πολύ νωρίς και ο βασικότερος λόγος είναι το περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσα. Την αντιλαμβανόμουν σαν μια διαδικασία απόλυτα φυσική, σε καθημερινή βάση, χωρίς να υπάρχει το αίσθημα υποχρέωσης ή δέσμευσης χρόνου.

Η αναγκαιότητα για δημιουργία, από ένα σημείο και μετά, δεν υπολογίζει καμία προτροπή ή αποτροπή που μπορεί να συναντήσεις από οποιονδήποτε εξωτερικό παράγοντα.

-Σας ενθάρρυνε και με ποιον τρόπο;

-Οι γονείς μου με ενθάρρυναν να μπω στην Καλών Τεχνών, χωρίς ενδεχομένως και να προσδοκούν ότι θα βιοποριστώ αποκλειστικά και μόνο από τη ζωγραφική. Σαν ιδέα τούς φαινόταν λίγο τραβηγμένη καθώς δεν είχαν πλήρη εικόνα της αγοράς της τέχνης στην Αθήνα, πόσο μάλλον του εξωτερικού. Επίσης είναι γνωστό ότι στην Κρήτη αυτοί που κυρίως έβγαζαν (και ακόμα βγάζουν) λεφτά από την τέχνη τους είναι οι αγιογράφοι, οπότε έβλεπαν μάλλον και αυτό σαν ενδεχόμενο στον ορίζοντα.

“Στην Κρήτη θα ζωγράφιζα εντελώς διαφορετικά, θα ήμουν άλλος άνθρωπος”

-Πόσο εύκολο ήταν να αποκτήσετε τη δική σας ταυτότητα;

-Αυτό που ονομάζουμε ταυτότητα ή προσωπική γραφή διαμορφώνεται σταδιακά και συνεχίζει να εξελίσσεται όπως η αντίληψη και ο χαρακτήρας μου. Όπως πολλοί καλλιτέχνες, κυρίως στα πρώιμά μου χρόνια, έβαζα ασυνείδητα (ή συνειδητά) τον εαυτό μου σε διάφορες δοκιμασίες με τα μέσα που χρησιμοποιούσα. Ερευνούσα τις εκφραστικές μου αντοχές και μέσω αυτών τον ίδιο μου τον εαυτό. Σαφέστατα και υπάρχουν κοινά σημεία από τότε μέχρι και τώρα, τα οποία εξελίχθηκαν παράλληλα με εμένα. Όσο περνάει ο καιρός ο εαυτός κερδίζει έδαφος απέναντι στους κανόνες και τα θέσφατα που ορίζουν την αντίληψη κάθε ανθρώπου που σέβεται την ιστορία του μέσου αυτού.

-Επηρεάζουν το έργο σας οι σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες;

-Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη ερώτηση, η δουλειά μου είναι μια μορφή αλληγορικού ημερολογίου και νομίζω αυτό ισχύει, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, για

στις κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις σε τοπικό επίπεδο ρυθμίζει ότι έχει επηρεαστεί η "γραφή" τους. Θεωρώ δεδομένο ότι κάθε καλλιτέχνης οφείλει πρωτίστως να είναι άνθρωπος της εποχής του, με ότι αυτό συνεπάγεται.

-Τι δεν έχει το Ηράκλειο ώστε να γίνει η βάση σας;

Εάν είχα επιλέξει έναν διαφορετικό τρόπο ζωής, από αυτόν που έχω τώρα, το Ηράκλειο και η Κρήτη θα ήταν ο ιδανικός τόπος.

Σε καλλιτεχνικό επίπεδο βέβαια, αυτό που με απασχολεί και το οποίο εξελίσσω αυτά τα χρόνια, δεν θα έβρισκε γόνιμο έδαφος στη σχετικά ήρεμη ζωή της Κρήτης. Ο χαρακτήρας μου έχει ωριμάσει στην Αθήνα χωρίς να σημαίνει αυτό ότι έχουν αλλοιωθεί οι ρίζες μου. Εκ των πραγμάτων τα ερεθίσματα στην Αθήνα είναι διαφορετικά και σε ποιότητα και σε ένταση. Στην Κρήτη θα ζωγράφιζα εντελώς διαφορετικά, θα ήμουν άλλος άνθρωπος.

Επίσης σε οικονομικό επίπεδο δεν υπάρχει ένα τόσο οργανωμένο σύστημα από γκαλερί, συλλέκτες, ιστορικούς τέχνης και εν γένει δεν υπάρχουν οι παράγοντες που μαζικά θα στηρίξουν έναν καλλιτέχνη να έχει περεταίρω εξέλιξη στην καριέρα του.

Αυτό βέβαια δεν είναι "μειονέκτημα" μόνο της Κρήτης, γιατί οι πάντες γνωρίζουν ότι σε όλα τα κράτη οι πιο οργανωμένοι μηχανισμοί προώθησης της τέχνης αναπτύσσονται στις πρωτεύουσες και τις συμπρωτεύουσες. Οι αξιόλογες και ελπιδοφόρες πρωτοβουλίες παρόλ' αυτά δίνουν ολοένα και περισσότερο το στίγμα τους.

Στο Ηράκλειο τα πράγματα γίνονται κάπως πιο αποσπασματικά σε αντίθεση με το Ρέθυμνο και ακόμα περισσότερο τα Χανιά που έχουν μια πιο συνεχή ροή από δραστηριότητες. Εσχάτως βλέπω και τον Άγιο Νικόλαο.

Το σκηνικό γίνεται δραστήριο και θα μπορούσε να δώσει προοπτική σε κάτι πιο συνεκτικό και ολοκληρωμένο, με μεγάλη δυναμική.

-Έχετε σπουδάσει και φωτογραφία. Αυτό έχει επηρεάσει τον τρόπο που ζωγραφίζετε;

συμπεριχέεται στα έργα μου, είναι σίγουρος ότι αντώ περισσότερα ερευσματα από τον κινηματογράφο.

“Είναι μεγάλη τιμή για μένα που η έκθεση θα φιλοξενηθεί σ’ έναν χώρο με ιστορία αιώνων”

-Ζείτε από την τέχνη σας;

-Ζω από τη ζωγραφική μου από νωρίς. Δούλευα εμμονικά από τα πρώτα χρόνια στη Σχολή και έτυχε η ευνοϊκή συγκυρία να δουν τα έργα μου τα κατάλληλα μάτια. Στο τρίτο έτος, σε μια έκθεση φοιτητών, πρόσεξε τα έργα μου ο Μάνος Στεφανίδης, που τότε ήταν διευθυντής στο Μουσείο Φρυσίρα. Μετά από μερικές μέρες, αγόρασε ο Φρυσίρας κάποια έργα, τα οποία και εξέθεσε στο μουσείο του.

Εκεί τα είδε ο Άγγελος Δεληβοριάς και μου έστειλε επιστολή να φτιάξω ένα πορτραίτο του Αντώνη Μπενάκη για το Μουσείο Μπενάκη που θα άνοιγε στην Πειραιώς. Τότε ήμουν ακόμα στο τέταρτο έτος. Πριν να βγω από τη Σχολή είχαν αρχίσει κάποιοι συλλέκτες να αγοράζουν έργα μου.

Επειτα ακολούθησαν συνεργασίες που εμπορικά πήγαν απροσδόκητα καλά και αυτό ευνόησε την πορεία μου καθώς έχω τη χαρά να ασχολούμαι αποκλειστικά και μόνο με αυτό που αγαπώ.

-Τι σημαίνει για ‘σάς η επιστροφή στην γενέθλια πόλη;

-Η πρόσκληση από την Περιφέρεια Κρήτης και προσωπικά από τον αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού, κύριο Κώστα Φασουλάκη, με έκανε ιδιαίτερα χαρούμενο από την πρώτη στιγμή! Είμαι ευτυχής που θα παρουσιάσω έργα των τελευταίων χρόνων στους συντοπίτες, στους φίλους από την Κρήτη και όχι μόνο.

είναι απολύτως συνυφασμένος με τα παιδικά και εφηρικά μου χρόνια καθώς εκεί μεσα έλαβα πολύ σημαντικά αισθητικά ερεθίσματα.

Παρόλο που ήμουν αρκετά νέος, έχω νωπές μνήμες από εκθέσεις όπως αυτή του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, των Φαγιούμ και πολλών ακόμα εκδηλώσεων. Είναι σημαντικό για εμένα το ότι η έκθεση θα εγκαινιάσει την ανανεωμένη Βασιλική και για αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Δήμο Ηρακλείου και ιδιαίτερα την αντιδήμαρχο Πολιτισμού κυρία Αριστέα Πλεύρη.

-Ποια σημεία του Ηρακλείου, που είναι ξεχωριστά για 'σάς, θα συστήνατε σε έναν ξένο;

-Θεωρώντας δεδομένο ότι προτεραιότητα ενός επισκέπτη είναι οι αρχαιολογικοί χώροι, θα τον προέτρεπα να περάσει από το Αρχαιολογικό και το Ιστορικό Μουσείο.

Στις τελευταίες μου επισκέψεις πάντα βρίσκω χρόνο να περάσω από το Ιστορικό και να δω τις ενδιαφέρουσες περιοδικές εκθέσεις, όπως αυτές με έργα από τη Συλλογή Πορταλάκη αλλά και τα εξαιρετικά δείγματα από εικόνες της Κρητικής Σχολής, όπως για παράδειγμα τον μικρών διατάσεων Χριστό του Εμμανουήλ Τζάνε, από τη μόνιμη συλλογή του μουσείου.

Και μιας και ο λόγος για την Κρητική Σχολή, θα προέτρεπα κάποιον να μην φύγει αν δεν δει τα υπέροχα έργα του Δαμασκηνού στην Αγία Αικατερίνη των Σιναϊτών. Τέλος, νομίζω ότι έχει ενδιαφέρον μια βόλτα από τα νεώρια έως την άκρη του μόλου με ενδιάμεση στάση στο κάστρο του Κούλε.

Σήμερα τα εγκαίνια

Η έκθεση θα εγκαινιαστεί σήμερα στις 7 το απόγευμα στη Δημοτική Πινακοθήκη Ηρακλείου/Βασιλική Αγίου Μάρκου. Στην έκθεση περιλαμβάνονται έργα που δημιουργήθηκαν από το 2012 μέχρι και το 2019 και βρίσκονται σε ελληνικές και ξένες

Στο πλαίσιο της έκθεσης θα κυκλοφορήσει κατάλογος των έργων με κείμενα του ιστορικού τέχνης Χριστόφορου Μαρίνου και του ομότιμου καθηγητή Κλασικής Αρχαιολογίας James Wright. Η έκθεση θα είναι ανοιχτή για τους πολίτες καθημερινά Δευτέρα-Παρασκευή 09:00-14:00 και 17:00-21:00.

Το Σάββατο 09:00-14:00 και την Κυριακή κλειστά.

TAGS: **Άρθρο από την Εφημερίδα** **Συνεντεύξεις**

Σχετικά Άρθρα

- **Καιρός: Ο θερμικός θόλος μετατρέπει την χώρα σε απέραντο «καμίνι» – Οι περιοχές που θα «βράσουν»**
- **Τζόκερ κλήρωση 2932: Οι τυχεροί αριθμοί σήμερα**
- **Στο φως τα πρακτικά του συμβουλίου πολιτικών αρχηγών το 2015 – Τα τηλεφωνήματα Παυλόπουλου, Τσίπρα σε Μέρκελ, Ολάντ και Πούτιν**

Ακολουθήστε μας

